

ИЗВЕШТАЈ ЗА 2008. ГОДИНУ О НАПРЕТКУ СРБИЈЕ У ПРОЦЕСУ ПРИСТУПАЊА ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Промене у правном оквиру

Влада Републике Србије усвојила је 17. јула 2008. године Предлог закона о заштити података о личности, који је одмах упућен Народној скупштини на разматрање и усвајање.

Република Србија је потписала Додатни протокол на Конвенцију Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду података о личности, у вези са надзорним органима и прекограничним протоком података 2. јула 2008. године. Министарство правде је израдило Нацрт закона о потврђивању наведеног протокола, који је Влада, у форми Предлога закона, упутила Народној скупштини 28. јула 2008. године на разматрање и усвајање.

Влада је на седници одржаној 28. јула 2008. године усвојила Предлог закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, као и Предлог закона о одговорности правних лица за кривична дела. Поменути предлози закона тренутно се налазе у парламентарној процедури.

Министарство правде сачинило је Нацрт закона о сарадњи са Међународним кривичним судом, којим се утврђују начин, обим и облици сарадње државних органа Републике Србије са Међународним кривичним судом, пружања правне помоћи том суду и извршења његових одлука, као и особености поступка за кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом. Предлог закона усвојен је на седници Владе 28. јула 2008. године.

Влада је 11. септембра 2008. године усвојила Предлог закона о Агенцији за борбу против корупције, као и Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака и упутила их Народној скупштини на разматрање и усвајање.

Што се тиче сета закона о правосуђу (Закон о уређењу судова, Закон о судијама, Закон о Високом савету судства, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Државном већу тужилаца, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава) прибављене су експертизе Савета Европе и Венецијанске комисије. Одржана је и јавна расправа 4. и 5. септембра 2008. године, како би се добили финални коментари од релевантних представника правосуђа и на тај начин постигао консензус и прихватање законских решења, као и њихова имплементација од стране самих представника. Усвајање сета закона о правосуђу у Народној скупштини очекује се до краја године.

Израђена је финална верзија Нацрта закона о ратификацији Конвенције Савета Европе о високотехнолошком криминалу, као и Нацрта закона о ратификацији Додатног протокола уз Конвенцију о високотехнолошком криминалу који се односи на инкриминацију дела расистичке и ксенофобичне природе извршених путем компјутерских система.

Споразуми о сарадњи

Министарство правде припремило је споразуме о сарадњи са:

1. Министарством правде Републике Француске - усаглашен текст;
2. Министарством правде Републике Мађарске - усаглашен текст;
3. Министарством правде Републике Српске - усаглашен текст.

Споразумима су обухваћене области хармонизације прописа, модернизације правосуђа, усавршавања и обуке запослених у Министарствима правде, реформе система за извршење санкција, као и сарадња у борби против организованог криминала, тероризма, трговине људима, прања новца, корупције и других кривичних дела са повећаним степеном друштвене опасности.

Министарство правде припремило је током јула 2008. године предлоге основе за вођење преговора са Црном Гором, које је Влада РС на седници од 21.08.2008. године усвојила:

1. Предлог основе за вођење преговора и закључивање уговора између Републике Србије и Црне Горе о изручењу са Нацртом уговора;
2. Предлог основе за вођење преговора и закључивање уговора између Републике Србије и Црне Горе о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима;
3. Предлог основе за вођење преговора и закључивање уговора између Републике Србије и Црне Горе о међусобном извршавању судских одлука у кривичним стварима.

На овај начин испуњени су формални услови за почетак преговора између две земље у циљу закључивања наведених уговора.

Борба против корупције

На 38. пленарној седници ГРЕКО-а, која је одржана у периоду од 9. до 13. јуна 2008. године, усвојен је Извештај Групе држава за борбу против корупције (ГРЕКО) о усклађености Републике Србије за Заједнички први и други круг евалуације РС од стране овог комитета Савета Европе¹. ГРЕКО је позитивно оценио напор и рад државних органа РС у борби против корупције, посебно имајући у виду да су по свакој препоруци предузете активности од стране РС.

Од 25 препорука, Република Србија је испунила дванаест препорука које се односе на јавне набавке, дужину мандата јавног тужиоца, оснивање посебних одељења за борбу против корупције у тужилаштвима, сарадњу полиције и тужилаштва, програме обуке за полицајце и тужиоце, заштиту сведока, одузимање имовине, Акциони план за примену Националне Стратегије за борбу против корупције и механизам за рад над његовим спровођењем, увођење омбудсмана на централном и локалном нивоу, доступност информација од јавног значаја, обука државних службеника о борби против корупције и доношење кодекса понашања за државне службенике.

---

¹ Након усвајања извештаја од стране Владе Републике Србије 17. јуна скинута је ознака поверљивости и одобрено објављивање овог извештаја.

Тринаест препорука су делимично испуњене и Република Србија предузима мере у циљу њиховог потпуног испуњења. Део препорука испуниће се усвајањем одређених закона као што су Закон о Агенцији за борбу против корупције, сет правосудних закона (Закон о судијама, Закон о Високом савету судства, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Државном већу тужилаца) и Закон о одговорности правних лица за кривична дела. Сви наведени закони су прошли експертизу Савета Европе.

Као што смо већ навели, Влада Републике Србије утврдила је Предлог закона о Агенцији за борбу против корупције, Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака, који је у тесној вези са претходним законом, као и Предлог закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела и Предлог закона о одговорности правних лица за кривична дела и доставила их Народној скупштини на разматрање и усвајање.

Судство и основна права

Ефикасност и квалитет судства

У периоду од 1. јануара до 20. септембра 2008. године, Министарство правде поступало је по притужбама грађана на рад правосудних и прекршајних органа у 3 670 предмета. Највећи број притужби односио се на дужину трајања поступка. У наведеном периоду, а у складу са надлежностима из чл. 52, 66. и 71. Закона о уређењу судова и утврђеним приоритетима и циљевима Националне стратегије реформе правосуђа, Министарство правде је реализовало 10 надзора у јавним тужилаштвима, 18 надзора у судовима опште надлежности, 1 надзор у трговинском суду, као и 4 надзора у општинским органима за прекршаје.

Обука

Правосудни центар за обуку и стручно усавршавање је у периоду од јануара до септембра 2008. године одржао 189 едукативних догађаја различитог трајања. Едукацији је присуствовало 6722 судија и тужилаца. Реализација програма обуке се одвија у складу са планом рада за 2008. годину. У овом периоду организовано је:

- у кривичној материји, 76 едукативних догађаја, укључујући и спедијалистичку обуку у складу са Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетника;
- у грађанској материји, 83 едукативна догађаја, укључујући и специјалистичку обуку судија који поступају према Породичном закону;
- у области трговинског права, 22 едукативна догађаја;
- у области људских права (Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода), 8 едукативних догађаја. Поједине теме из области људских права од 2007. године укључене су и у тематске целине везане за кривично, грађанско и трговинско право.

Инфраструктура и опрема

Министарство правде је интензивирало активности на обезбеђењу просторних и материјално-техничких услова за отпочињање рада нове судске мреже током 2009. године: Врховног касационог суда, Управног и апелационих судова, Високог савета судства и Државног већа тужилаца.

Због безбедносних проблема који су се јављали у протеклом периоду у згради Палате правде, у којој су смештени Окружни суд у Београду, Први и Други општински суд у Београду, Окружно јавно тужилаштво у Београду, Прво и Друго општинско јавно тужилаштво у Београду, Министарство правде је предузело низ мера у циљу побољшања постојећег стања. Безбедносни капацитети су успостављени набавком потребне сигурносне опреме (10 ручних метал-детектора и 1 рендген уређај) и 2 метал-детектор врата, а достигнут је и потребан ниво опремљености и људских ресурса судске страже. Такође су набављене униформе и опрема за судску стражу. У овом објекту је у току и инсталација система видео надзора. Што се тиче побољшања безбедоносно-техничких услова рада осталих правосудних органа, Министарство правде је извршило набавку 58 метал-детектор врата, 70 ручних метал-детектора и 2 рендген уређаја.

Информационе технологије

У оквиру Сектора за операције и технологије, од јуна 2008. године до септембра 2008. године, вршено је усклађивање планова и програма реформе правосуђа са плановима информатизације, као и са Стратегијом развоја информационог друштва у Републици Србији. Вршен је увид у стање ИТ опреме у правосудним органима Србије и анализе њихових потреба за ИТ опремом (путем обраде и анализе достављених захтева, процедура за набавке ИТ опреме и др). Настављено је извођење и усклађивање планова, програма и пројеката информатизације правосуђа Републике Србије, сходно Националној стратегији за реформу правосуђа. На тај начин предузете су конкретне активности стварања основа настанка стандардизованих апликација у правосуђу Србије (САПС). Крајњи циљ је да се на основу предузетих активности до краја ове године направи документ као основ почетка израде и увођења САПСа за све запослене у правосуђу Србије и то почев од примене нове мреже правосудних органа Србије. Тиме ће се наставити процеси усклађивања ИТ стандарда са стандардима ЕУ, тако да се нове технологије могу лако уградити у постојеће системе без нарушавања интегритета целог система. Крајњи циљ овог усклађивања тј. развоја САПСа, обуке и увођења за целокупни правосудни систем Србије је 2012. година, а што је преточено у документ о потребној координацији са донаторским пројектима.

У оквиру USAID - Пројекат реформе судске управе трговинских судова Србије (CCASA) вршен је надзор рада програма за аутоматизовано вођење предмета (АВП) у два највећа трговинска суда у Србији, у Београду и у Новом Саду, а у току је увођење наведене апликације у све остале трговинске судове у Републици Србији. Активирана је нова бесплатна интернет услуга за грађане и лица у поступку под називом ДОКЕТ-попис списка, која омогућава директну

претрагу свих предмета према врсти и броју предмета, поступајућем судији или имену странке као и преглед пописа списка за сваки предмет у АВП, тј. по хронологији догађаја у предмету. Тиме се постиже, не само уштеда времена за странке у спору и повећање транспарентности рада судова, већ и повећање ефикасности и делотворности трговинског судства, јер ће грађани и запослени у судовима трошити мање времена на претрагу и пружање информација о статусу предмета. У току су активности набавке опреме и софтвера у циљу проширења АВПа и у Виши трговински суд, али и јачања постојећих ресурса опреме у преосталих 15 трговинских судова Србије, у којима је у току имплементација АВПа. Наведени сервис је доступан на web адреси Министарства правде, као и: <http://www.trgovinski.sud.srbija.yu>.

Такође, модификована је web страница Министарства правде, као и развијена web страница Управе за извршење заводских санкција.

У оквиру ЕАР програма ИТ опремања судова у Србији, у периоду август-септембар 2008. године, завршено је додатно опремање 19 окружних судова и 4 општинска суда у Србији рачунарском опремом, и то серверима (40 ком), персоналним рачунарима (321 ком), штампачима А4 (80 ком), као и штампачима А3 (27 ком) укупне вредности око 400.000 евра.

Затворски услови

У циљу побољшања материјалних услова у установама за извршење заводских санкција, завршена је изградња објекта за смештај осуђених лица у Окружном затвору у Суботици, као и реконструкција I павиљона у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици, који је највећи објекат у оквиру Управе за извршење заводских санкција. У току су завршни радови на објекту у Новом Пазару, а приводи се крају и адаптација објекта за рад Повереничке службе за извршење алтернативних санкција. У изради је: студија изводљивости реконструкције Казнено-поправног дома у Ваљеву; идејни пројекат реконструкције Васпитно-поправног дома у Крушевцу; идејни пројекат изградње новог затвора у Прокупљу, као и завршни део прикупљања потребне документације за изградњу новог затвора у Панчеву.

Центар за обуку запослених у Управи за извршење заводских санкција континуирано обавља обуку правника, здравствених радника, запослених у служби за обезбеђење, у служби за преваспитање, запослених у служби за обуку и упошљавање, као и обуку управника завода и начелника служби.